

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и свецем и данима два недеље и свеца једар д  
 Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист ваједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. за четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист нас био шаље: месечно 2 кр. 08 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. ва остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од не ка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне а за стране земље годишње 6 круна.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

# ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

Издање „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За сваке плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића.

Донеси шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Ружописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-контото 12008.

## Језуитизам.

Не давно говорили смо у „Застави“ каквих је штетних последица донео хрватски католички конгрес по Хрвате а и по Србе. Тај католички конгрес, кога се да нас многи увиђавни Хрвати одричу, почео је остваривати своје закључке. Између осталих закључака, који се имали остварити, покренут је и дневник „Хрватство“

Тај лист излази благословом заградског архиепископа Посиловића и осталог римо-католичког клира, који нагиње клерикализму. У државу према Србима ни мало се не разликује од Франковог „Хрватског Права“, у политици служи Бечу. Задаћа му је, „Divide et impera“ (подели па владај!) Таковом улогом давно се Беч служио према Србима и Хрватима и та улога имала је и својих последица

Било је насилног прогањања свега, што је на себи носило печат српског православања. То прогањање се укорењило код Хрвата, али је наишло на отпор са српске стране јер: „притиснуто јаче, све на више скаче“. Данас велики део преставника хрватског народа увиђа але стране систематског прогањања Српства те старој бољети ци тражи и лека. Српски народ излази на сусрет том делу хрватског народа и сва је прилика ту, да је и узајамној мржњи крај Није томе тако на давно кад је српски историчар, сада покојни Мане Грбић у своме делу о карловачком владичанству, жељно уздахнуо за слогом Срба и Хрвата у коју је он иначе сумњао. Поводом нападаја хрватског племства и римског епископата на православну цркву у Хрватској износи покојни Мане Грбић сплетке које су долазиле из Беча, те за хрватско племство говори: „оста оно и на даље просто и слијепо оруђе у језуитскијем опшцима. У мјесто да још онда пригрле Србље, као једнокрвну и једноплемену браћу, и да их к себи привуку, Хрвати се упињаху, да их што даље од себе одгурају; а то су Нијемци и хтјели и удешавали. Па се данас још заштиткује многи свјесни родољуб: одкуда толика неслога и неповјерење, да баш не речем мржња? Та има једна злогук пословица у

Србаља, која вели: „У старом непријатељу никад новог пријатеља“. Дај Боже, да ова пословица коначно изумре!!“

Са радошћу можемо утврдити, да се традиционално непријатељство између Хрвата и Срба како у приватном тако и у јавном животу ускорењује. Заслуга је то свесности зрелих политичара (а обе стране.

Језуите са обе стране покушавају да помуте ту слогу, али сумњамо да ће у томе успети. Ми ћемо се у кратко задржати код писања „Хрватства“, тога језуитског листа да га боље осветлимо.

Ових дана донео је исти лист у своме 26 броју о. г. биљешку под насловом: „Светосавско изазивање у Оточцу“. Та биљешка овако гласи: „На дан св. Саве десио се случајно — у Оточцу — трговачки путник из Будимпеште. Опасивши, гдје поворка људи равнаго пола, добе и сталиша под црквеним барјацима из грчко-источне цркве полази равно у овдашњу вишу дјечачку школу, он ће у чуду: Чему ва вољу иде ова процесција у школу? — Данас славе браћа грчко источна св. Саву, одговори му присутни знанац. — А тако. У Оточцу је ваљда велика већина грчко источњака? — Не, баш противно; овђе су они у незнатној мањини. — Тако? Па и пак имаду своју вјероисповедну школу у мјесту! рећи ће путник. Ни то није, ово је опћа пучка школа за све вјероисповјести без разлике. На то ће путник: Зар и друге вјероисповјести овакове параде чине? Не, јер то не би дозвољено било католичцима, који су овђе у огромној већини. — Да ли овај обичај већ из давнине потиче? учитаће путник. Не, већ од недавно, од како се наиме „православље“ у Српство претварати стало у Хрватској. — Код нас у Мађарској није што таква дозвољено, надовеже странац. — Знамо, али што ћете, ми смо у Хрватској, али тамо их Мађари не увеличују као код нас неки наши не-сретљаци!!“

Ми се не бисмо освртали на ту биљешку, да ју је донео који други лист само као на пр. франковачки „Хрват“, али кад њу доноси лист, који је под утицајем заградског архиепископа Посиловића и који је морално одговоран, уз остало више римо-

католичко свештенство, за правац тога листа, онда молимо и уредништво „Заставе“ и читаоце да извине што се морамо и с тиме опширније позабавити. Дужност би то била „Српског Сиона“, званичног листа „Св. Синода“, али уредништво тога листа има пречег посла: да прештампава писање социјалистичког листа, да одврати Србе од слоге са Хрватима, напада личности, критизира писање појединих листова и т. д. А како ни „Сионов“ Агатон, сигурно из превелике ревности и бриге за монаштво, не доспева за оваке ствари, то он а морамо ми да заменимо поване.

Органу заградског архиепископа Посиловића тенденција је ово: Срби православно вероисповеди немају права у комуналним школама прослављати Св. Саву, јер комунална школа не сме имати значаја конфесионалног, па се у њој не сме прослављати Св. Сава; а друго: сличне свечаности немају Хрвати па не смеју имати ни Срби! Овај потоњи разлог тако је лош да није вредно на њега ни освртати се. У осталом римокатоличкој школској младежи је заштитник Св. Алојзије па нико не крати ни прослављати га, а што њега са свечаношћу не прослављају римокатолички Хрвати, томе тек нису ваљда Срби криви. Што се пак тиче конфесионалног момента прославе Св. Саве, он се оснива на закону од 31 децембра 1888. о уређењу пучке наставе и образовања у краљевини Хрватској и Славонији те §§. 206. и 213. истог закона. На основу споменутих параграфа земаљска влада, одео за богоштовље и наставу, надела је и окружницу у ствари прославе Св. Саве те је доста са том окружницом и прекорачила своје право ставивши под надзор сав начин прославе.

„Хрватство“ је клерикалан орган, па као такав треба да познаје и установе школске и треба да знаде, да по тим уставима своју обуку у вери самостално руководе и надзиру црквене власти, а како ће у вери обуку руководити црквене власти то не могу прописивати политичке власти, а то без сумње за себе и не жели орган архиепископа Посиловића и ако жели да то право вреди за — нас.

## ПОДЛИСТЕ.

### ЗЛАТНА ЗРНА ИСТОЧЊАЧКА.

Источни народи воле врло бајке и бајне приповетке. Хиљадама ових прелазе са колена на колена и чине главни предмет разговора на пазарима и селима зимских вечери, где се са-стаје и старо и младо. Главни су јунаци оваких бајних приповедака обично: кадије, које су мудро делиле правду, трговци или поданици, који су мудрим одговором дошли у милост свога неограниченога господара и султана. Источњаци имају и књижевника, који марљиво сакупаше ова златна зрна њиховога народног блага, а невоја су од њихових дела и нама позната (Насрадин хоца, Харун ал рашид), но већи део тих златних зрна непознат је европским народима. Овде ћемо изнети неколико, за која мислимо, да још на српском језику нису читана.

Свети Сулејман запита једном мрва, колико хране потроши он у години. Овај му одговори: Једно зрно пшенично.

Тада затвори Сулејман мрва у боцу и даде му зрно пшенице.

После годину дана погледа Сулејман опет боцу и опази мрва чилог и веселог, а поред њега још половину зрна. Он га запита: Зашто

си тако штедио? А мрав му одговори: С доброга разлога. Док сам живео од Боже милости, смео сам потрошити читаво зрно; сада сам спао на милост људи, па се не смем надати, да ће ме се ови у право време сетити; зато сам половину зрна сачувао за другу годину.

У старо доба владао је у Афганистану султан Махмуд, под чијом је слабом владом непријатељ по држави палио, жарно и пу-стошио. Његовим саветником постао је мудри везир Ејас.

Неки сељак, чије су имање непријатељи поробили, дошао је пред везира, да овај моли за њега милостије код султана.

»Нека буде«, рече Ејас. »Султан ће поћи сутра у лов. Причекај га на крају шуме и кад те олази, подигни руке и благослови га. Ако те он запита, шта у царској шуми тражиш, одговори му, да слушаш, шта птице говоре.«

Сељак послуша и сутра дан се све тако и догоди, како је везир наредио.

Зачуђени султан удита: »Зар има заиста људи, који разумевају птичији језик.« »Да како« — одговори везир — »ја сам већ много о томе слушао, па би и сам срећан био, ако би ми Ти — узвишени султано — дозволио, да тај језик изучим.«

Султан одмах заповеди сељаку, да дође у двор и поучава везира. После неколико месеци довио је султан са везирем у најгушћој шуми и наједанпут се зачује глас совуљага.

«Ејасу, јеси ли разумео, што ове говоре« упита султан.

«Јесам господару. Једна совуљага проси код друге девојку за свога сина, а друга јој на то вели добро, ја ћу ти девојку дати, али ми ти мораш уступити пет стотина опустелих села. Од срца радо — одговара друга — јер од када је султан Махмуд господар у Афганистану, не оскудевамо ни у опустелим селима».

Кад је султан то чуо, заповеди везиру, да на државни трошак ова села опет подигне.

Насрадин-хоца бијаше једном на ручку код свога пријатеља. Наједном прохте се њему да једе сира и поче овако: «Сир је врло добро и здраво јело. од њега се добија прохтез на јело, врло је храњив а и лако га је на путу уз себе носити.»

Домаћин одмах заповеди слугама, да донесу сира, али му ови рекоше, да га баш случајно сада у кући нема.

«Тим боље» — рече Насрадин — «јер се од тога јела врло ожедни, човек лако поквари стомак и разболи се».

На то га домаћин запита: «Ти и хвалиш и будиш сир; које је сад истина?»

Орган тако високог црквеног достојанства ника не би смео писати о црквеној управи у пучкој школи, како то у вестима са злу радосћу пише кад се тиче православне српске цркве.

Али да прослава Св. Саве има свог основа на закону и да је то и иначе оправдано, то знаде и „Хрватство“, него што ту прославу назива „изазивањем“ узрок лежи у томе, што је језуитама тако угодно. Они су слепо оруђа Беча који све тако „удешава“, како то вели покојни Мана Грбић. „Хрватство“ има ту улогу да шири раздор између Срба и Хрвата, а трећи да се томе радује. Данас није више у стању „Хрватство“ подстаћи Хрвате на раздор јер баш Хрвати се ове године лепо одазиваше светосавским прославама а то је плод заједничке акције, па ма како њу осуђивало и „Хрватство“ и прота Руварац у „Српском Сиону“, ми смо тога уверења да ће оно донети користи нашем народу. Језуите нас не могу збунити!

Наведосмо у чланку изворе о неслози Срба и Хрвата покојног Мана Грбића јер је он као добар историчар доказао да раздор долази из Беча, а то је у толико за нас значајно, што прота Руварац тек неће моћи рећи за покојног Мана Грбића, да је и он био „радикалски поп“ и да је био „штребер“. Чињеница је та, да нас Беч жели развојити. Тој жељи одазива се „Хрватство“ из свог разлога, а прота Руварац опет из свога. Два се фактора сложила, но ипак има међу њима неке разлике. Хрватски клерикали имају још неке моћи и утицаја у необавештеном народу, а наши клерикали немају ни толико. Добро је да је језуитима одзвонило.

## Утешна појава.

Београд, 25. јануара.

Ту недавно је колегијум правничког факултета београдског универзитета имао да изврши избор професора за међународно право. И професорски збор тај изабрао је себи за колегу, српској омладини за професора — Андру Ђорђевића. Избор је имао да потврди српски министар просвете и црквених послова Председник министарског савета и министар просвете у Србији је, као што је познато, Љуба Стојановић. Он се вградио од чуда и покура, што збор професора правничког факултета није нашао достојнијег човека и професора за то место, и што ми потпуно одобравамо, изјавио је своје чуђење за овај избор и изјавио, да сматра да је неморално Андру Ђорђевића потврдити за наставника српској омладини и за професора српског универзитета. Министар просвете је уједно наредио, да се тај непотврђени акт о избору Андре Ђорђевића стави у архиву.

Да објаснимо овај избор и поступак колегије правничког факултета, као и разлоге који су руководили српског министра

Насрадин на то одговори: «Пријатељу, то сасвим зависи од тога, да ли сира има или нема».

Неки Арапин ишао је у град. На путу га сретне један мудрац и запита га, куда иде.

«Идем на вашар» — рече овај — «хоћу тамо да купим лепога магарца, па да се весео на њему кући вратим.»

Мудрац му одговори: «Тако не смеш говорити брате, јер свако твоје дело зависи од воље Божије, а не твоје. Почни с тога сваку своју намеру са «ако Бог да».

На то одговори Арапин: «Ту је кеса а у њој новац, тамо је ево варош, у вароши је вашар, а на вашару ће бити сигурно и магарца. Зар ти мислиш, да ће се Алах мешати и у трговину с магарцима?!» Затим оде он на вашар и док је пролазио кроз светину, украде му неки цепенрадица весу са новцем, а ма баш до последње паре.

Снуђен ишао је Арапин кући. И опет сретне на путу мудраца, те и не чекајући, да га овај освоји рече: У име Божије идем сада кући јер су ме — Бог је хтео — у вароши покрала и ако Бог да, Бог ће неваљалце, који ми је новац украо, казнити.

просвете, да избор алогласног Андре Ђорђевића не потврди.

Андре Ђорђевић је бајаги по начелима напредњак, па и ако је за време најцрње реакције у Србији више био слепа присталица и лежачахан Миланов и Александаров не што је био напредњак, ипак је збор професора правничког факултета у коме су већином напредњаци, сматрао за своју дужност, да свој колегијум умножи са још једним напредњаком.

Напредњаци су, од како су дошли били на власт све веће државне установе и сва важнија звања почели сматрати за своју дедовину. Они су уобразили били, да они имају патент и на Велику Школу а садашњи Универзитет, и гледали су, да тамо утрпају своје људе. Тим су уједно хтели да кажу, да је у Србији цвет интелегенције, да су највећи српски умови — напредњаци.

Најзад, могло би се рећи, зашто не би тако угледно место заузео и какав напредњак, ако има нарочито велике заслуге за науку и земљу.

Па баш зато ћемо рећи неколико речи о тим „великим заслугама за Србију“, које је стекао Андре Ђорђевић.

Када је мимо воље народне Андре Ђорђевић по жељи краља Милана и краља Александра постао министар просвете, он је био прави звер. По највећој цичи и зими он је многе учитеља изабацио на улицу, многе је у јануару месецу (кад је најмање било оправданих школских разлога за то) са породицама селио са једног краја Србије на други. Бивало је случајева, да се учитељ кренуо на далеки пут, са једног краја Србије на други крај, са петоро деце, а стигао на ново опредељење са двоје деце. Троје су на путу умрли од велике студени.

Тога Андру Ђорђевића због обести му, изабацила је великошколска омладина 1894. године са Велике Школе.

Када је обесни краљ Александар разјурно 1894. године радикалну скупштинску већину и радикалну владу, он је довео био Андру Ђорђевића, те је овај укинуо српски устав од 1888. г.

А кад је био онај удешени атентат 1899. г. против краља Милана, Андре Ђорђевић је опет укинуо устав и прогласио у Србији ванредно стање, установио преки суд, који је упропастио живот и здравље највиђенијих синова Србијиних. Та онда је као какав Ђилкош јурио по Србији и од угледних радикала покушао да изнуди изјаве, како се одричу радикалне странке.

За ове намењарске услуге, њему је дато још 4000 динара, да иде у Беч, да лечи очи.

И тако је овај уставождерац покушао да се опет прошверцује за професора Универзитета.

Али ми мислимо, да су прошла ова црна времена у Србији, кад су професори нашег просветног завода лиферовали министре за реакцију, и Љуба Стојановић, министар просвете, добро је учинио, што је спасао срамоте српски Универзитет, када су се сами неки професори тако мало бринули о угледу највишег српског просветног завода.

## К р и з а.

Политичари још увек нагађају, шта ће доћи сада после овога последњег неуспешног покушаја, да се успостави споразум између круне и саборске већине. Поникли су гласови, да у Бечу желе по ново, да се покрену преговори. Тај глас прва је донела „Нова Слободна Преса“, а од ње су прихватили и остали бечки и будимпештански листови. Сви ови листови тврде, да ће се за кратко време преговори опет отпочети. Мађарски опозициони кругови не верују тим вестима и држе, да се из Беча намерно протурјују, да би се показало, како двор жели мира и споразума. Када би се пак преговори заиста отпочели опет би се разбиле, јер круна није вољна ни у чему да попусти, но тражи да то учини коалиција, да јој прими захтеве безусловно.

Фејерваријева пак влада држи из дана у дан министарске савете, но никако да

се одлучи на што. Држе, да још није коначно решено ни да ли да се распусти сабор. Кад би се сабор распустио, морало би кад-тад доћи до избора, а од ових се јако боји и данашња влада и бечки кругови. Боје се пак с тога, што држе, да би при избору врло мало продрло присталица поравнања од 1867. год., но би у огромној већини ушла у сабор независна странка, која би тада захтевала потпуну независност Угарске.

Крај свију оповргавања још се увек одржавају вести о делимичној министарској кризи.

*Фејервари о последњим преговорима.*

„Нова Слободна Преса“ доноси изјаву министра-председника Фејерварија о последњим преговорима између круне и коалиције, коју је рекао једном њеном сараднику. Између осталог рекао је Фејервари, да је главни узрок несугласице између круне и коалиције тумачење 11. § а XII. зак. чл. од год. 1867. Овај законски одсек одређује крунина права у погледу војске. Ова се односе на заповедништво, команду и унутрашње уређење читаве војске. Ова крунина права закон изрично означаје као таква и као уставна. То што се каже да су и уставна, то је уједно и ограничење тих круниних права. Ну уставни карактер тих права треба разумети тако, да круна ова без пристанка друге законодавне чињенице не може никако проширити. Иначе сабор се не сме никако мешати у ствари, које се наводе у споменутом одсеку, и краљ их може по својој вољи уређивати. Сабор има само права надзора, да круна не би прекорачила тај правни круг. Коалиција пак тврди, да су и уставна крунина права потчињена вољи свагдашње саборске већине и тако би сабор и у стварима војничког заповедништва, команде и унутрашњег уређења могао остварити своју вољу. То пак не стоји. Споменута крунина права баш из правног круга саборског. Коалиција је добила прохтев на та крунина права. Сасвим је природно, што круна брани та своја права и одбија захтеве коалиције. Чак ни један председник републике не би пристао, да се одрекне својих уставних права, која му као државној поглавици припадају, у корист саборске већине.

У опозиционим круговима држе, да та изјава не потиче од Фејерварија, но је написао је његов пријатељ Јосиф Веси (Вајс).

*Гласови о оставци Криштофијевој.*

У круговима, који стоје близу влади, пронео се глас да ће министар унутрашњих дела Јосиф Криштофи ићи на дужи допуст. Опозициони кругови држе да се Криштофи тада неће више ни вратити у своје звање. Положај његов се пољуљао од последњег му сукоба са престонишким великим капетаном Рудњајјем. Сада иде на допуст, како се каже, због слаба здравља. За његова наследника спомињу Александра Шелејија садашњег шефа полицајног одсека у министарству унутрашњих дела.

## Политички преглед.

Бугарска и Турска. Између Бугарске и Турске су запети одношаји. И до сада није ишло баш све глатко између ове две државе због догађаја у Македонији, по од последњег одговора Бугарске Турској, на њену протестну ноту због српског бугарског царинског савеза, нису ни најмање задовољни у Цариграду с бугарском политиком. Иако се у дипломатским круговима верује, да ће се сви спорови између Бугарске и Турске решити мирним путем и неће доћи до рата, ипак изгледа, да се обе државе спремају за сваку могућност. То спремање тече по највише у тајности, те нису познате све појединости. Зна се тек толико, да је султан ових дана наредио војном министру, да настојава да се што пре заврши утврђење Једрена, што су још прошле године отпочели. Аустријски пак листови доносе брзојав из Софије, да је прејуче у бугарском саобрању у тајној седници поднео свој извештај један одбор, који је био изаслат, да прегледа бугарска ратна стоваришта. Извештај овога одбора гласи, да

су бугарска ратна стоваришта у реду и добро снабдевана, али је влади потребан нов зајам, да би се ратна опрема Бугарске још повећала. И ово ће се по свој прилици и учинити.

**Бумручки рат између Србије и Аустро-Угарске.** — Чим буде одобрен буџет Београдске општине за ову годину, општина ће, како смо извештени одмах расписати стечај за управника варошког водовода, а тако исто и за управника тропшарине.

Читамо у „Трговинском Гласнику“ Извозна Банка у Србији помоћу постигнутих веза на светским тржиштима успела је да нашем жити отвори нове путеве и да га тиме од његове досадашње искључиве зависности од пештанског трга ослободи. У потврду овога, Извозна Банка испослаће ових дана један товар жита у Италију, који је продала под бољим погодбама но што се је то до сада постојећим ниским тарифама на пештанскоме тргу могло постићи. Извозна Банка је својим досадашњим радом успела да ослободи од доскорашње зависности од будимпештанскога трга суве пшљиве, пекмез и сирове коже, а сад ево и жито.

## Вести из места и са стране.

### Позив на претплату. 1. фебруара

отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 40 пот. Уједно учтиво умољавамо наших претплатника којима крајем јануара истиче претплата, да изволе исту за време, за месец фебруар обнови, како не би у шилању у листа до прекидања дошло.

### Не знају српски језик.

Речки „Нови Лист“ доноси ову вест: — Пишу нам из Брода: Српска кредитна банка у Броду н/С. замолила је „Прву пошешку штедионицу у Пожеги“, да јој даде информације о имовинском стању двојице трговаца. Пошто за такве упите имају посебне тисканице, то су од стране српске кредитне банке две такве тисканице испуњене и пошешкој штедионици послате. Па шта мислите, шта се догодило? Пошешка штедионица послала је исте натраг из разлога, што су биле ћирилицом испуњене и то са овом изричном примедбом: „Ми српски језик не знамо!“, а испод штампала потписао се неки Коломан Хехт. — Доиста жалосно!

### Лечник „чудотворац“.

Два три дана био је Нови Сад необично узрујан. У средину његову стигао је био на гласу доктор чудотворац, о којем је чак и у неким листовима било писано. Тај доктор чудотворац је Мађар сељак. Био је како веле дуго година на клиници, као помоћник професора и ту се извежбао. Он не прегледа болесника као професори и други савесни лекари, јер то њему зар није потребно. Он просто прегледа човеку мало руке, прсте, окте, очи, слуша мало онако кроз одело куда се срца и плућа и онда дикуира својом пратиоцу, дипломираном лекарици, рецепт и обећава сигурно болеснику да ће од тог бити излечен. И ваљда баш за то што свет не прегледа савесно, као други марљиви лекари, за то и јури свет к њему и даје му десетице и петице. Тај доктор чудотворац уме да позива свет да дође и на операцију код његовог пратиоца, који ће оперисати и излечити и у оном случају, за који су на клиници рекли, да се више помоћи не може. Уме чак и да препоручи, да се његови лекови наруче само у апотеци у Оршказу, а за што, то зна најбоље он, тај доктор чудотворац. Чудимо се нашем свету, да је још увек тако лаковеран и да трчи слепо као мува на мед за оним, што је нешто необично, па ма то како неразумљиво било. Тај доктор чудотворац однео је лепо, благодарећи лакоумљу новосадског грађанства без разлике, више стотина форината за два три дана и врбовао је себи још и муштерије, што не би постигао без сумње ни први професор лекари са воје светске клинике. Па зар није онда доиста чудотворац.

### Сумњив гост.

У Келну је ових дана дошао у једну гостионицу, један стран човек, који је врло господски обучен био. Могло му је око 35 година бити. Он је рекао гостионичару да долази из Брисеља, и предао му је на чување један сандучић са много новаца и вредносних папира. Како се гост са својим држањем учинио гостионичару сумњивим и није се више у гостионицу враћно, то је он пријавио цео тај случај

полицији. Полиција је запленила сандук у ком је нађено до 100 хиљада круна у готовом новцу и вредносним хартијама. За непознатим и сумњивим гостом, који је био своје благо оставио гостионичару на чување — трага се.

### Ухапшени агенти за исељавање.

Из Шопроња јављају, да је ових дана погранична полиција, на кираљкидској железничкој станици ухапсила два војничке бегунца: Имру и Шавора Луку-а, који су из шопроњске жупаније, из села Пастора, хтели преко Беча да побегну у Америку. На испиту су исказали, да их је неки Адам Касанић, агент једне бечке куће за исељавање, наговорио да се иселе. Погранични комесар полиције, одмах је отпутовао у Бур, где је помоћу ондашње полиције одмах ухапсио Касанића, у чијем су стању нађена многа писма, у којима се свет позива на исељавање. Из заплених писама испоставило се, да је он и неки Нандора Вајла, земљоделца из Чорне, наговорио да се исели. Даље се испоставило, да је њему бечка кућа за исељавање путника за Америку, дала упутства, да два брата Луку-а са брзим возом доведе у Беч, где ће му трошак и награду, кад са истима дође — они накнадити. Касанић је код полиције међутим све порицао, и ако су му та два момка у очи рекли, да их је наговорио на исељавање обећавајући им да ће у Америци добити да раде у једној творници која прави стакло, са дневном надницом од 4—5 долара (долар је наших 5 круна.) Касанића су отпратили у Кираљкид, где ће истрагу наставити. — Из Кашаве такође јављају да је тамо полиција ухапсила Давида Гринвалда, агента за исељавање у Америку, баш кад је хтео Павла Дорчака и Јована Видру паљошке становнике да без путних исправа преко Кашаве у Америку прошверцује. Полиција је Гринвалда осудила на глобу од 300 круна и месец дана затвора.

### Парастос.

Српска православна црквено-школска опћина новосадска даваће парастос неумрлим добротворима Сими и Катерини Ђорђевићу у суботу 28. јануара (10. фебруара) 1906. год. у св. Алмашкој капели у једанаест сати пре подне.

### Забаве.

Српско црквено певачко друштво у Мољу приређује беседу с игранком у недељу 29. јануара (11. фебруара), уочи св. Три Јерарха, у просторијама свето-савског дома.

— „Читаоница“ у Добановцима приређује на св. Три Јерарха, у понедељак 30. јануара забаву са игранком у читаоначким просторијама. Чист приход је намењен читаоничкој благајни.

— Новосадска аугс. евангеличка добротворна женска задруга „Табита“ приређује 11. (24.) фебруара забаву са игранком у корист својој благајници.

### Закон о зборовима у Русији.

У Русији, у Петрограду, много се претресало питање у државном савету о новом закону о удружењима и зборовима. Седнице у тој ствари продужене су чак и ноћу, те је на послетку закључено са 50 против 27 гласова, да се и ђацима даде право, да могу суделовати у политичким друштвима. Државним чиновницима забрањено је да буду чланови политичких друштава, а комуналним чиновницима је дозвољено. Женама се забрањује суделовати у политичким друштвима.

### Српски Учитељски Конвикт у Новом Саду

примио је у јануару т. г. ове прилоге и чланарине: Никола Чубрило из Полинаца у име чланарине 10 К. — Владимир Војновић из Ванковаца у име чланарине 16 К. — Михаило Теодоровић из Папраца у име чланарине 10 К. Михаило-Марковић, члан српске народне позоришне дружине у Новом Саду, у име чланарине 10 К. — Доситеј Курјаков, јеромонах у Вапу, у име чланарине 40 К. — Сима Љуштина из Драговића у име чланарине 10 К. — Стеван Радић, равнајући учитељ у Иригу, у име чланарине 20 К. — Ђока Милић, учитељ у Новом Саду, у име свечарског прилога 2 К. — Никола Максимовић из Кукуњевца у име чланарине 10 К. — Сава Лудајић, учитељ у Мољу, послао је прилог г. Душана Јосимовића, пароха молског, од мироносца у 1905. години у износу 39 К 01 потура. — Сава Лудајић, учитељ у Мољу, у име свечарског прилога 1 К. — Ђорђе Прерадовић, учитељ у Бешки, у име чланарине 35 К. — Емануило Радосевић, парох у Буђановци, у име чланарине 10 К. — Софроније Јаконић, парох у Дерови, послао је од таса за мироносца у другој половини 1905. године прилог од 10 К. — Милан Ђуричић, управитељ учитељ у Чуругу, послао је прилог од црквеног таса о Божићу 2 К 84 потуре. — Жарко Алексић, учитељ у Старом Футогу, у име чланарине 5 К. — На свима овим прилозима захваљује управа.

### 26 особа изгорело.

У Француској, у Ренеу се запалио дом за убоге и изгорело је 26 стараца. Ватра се појавила у кујни и за тили час је цео дом за убоге био у пламену. У згради се налазио и свештеник, који се спасао, али је од ватре јако оалеђен. У дому су били немоћни старци, који кад је ватра букунула, трудили се да се спасу, али им то није пошло за руком. Нађено је једанаест изгорелих лешева у ходнику, а 15 још није нађено, но држи се зацело, да су и они нашли смрт у пламену и да се налазе под рушевинама зграде, која је сва изгорела.

### Аутомобил у служби пошта.

У Будимпешти су од 2. јануара увели 8 аутомобила у службу ондашње главне поште по дозволи министра трговине. Та аутомобилна кола, по извештајима будимпештанских новина, показала су се у служби за отправљање писама врло корисна. С помоћу истих не само да су у Будимпешти писма за два сата раније оправљана са мањих пошта по ерезовима, него и у провинцију се писма могу много брже оправљати. Тако да писма која су пре теж јутарњим возом могла даље да се отправљају, сада се могу отправљати са вечерњим возом, те ће према даљини за 12 или 24 сата раније стићи на одређена места.

## Брзојави „Застави“.

Стагил 26. јануара.

К р и в а :

**Будимпешта.** Како се извршни одбор коалиције није могао да сложи у садржају прогласа, који има да се управи народу, одгођено је саветовање ва данас. Због тога је одгођена и пуна седница чланова коалиције. Међу члановима извршног коалиционог одбора изродиле су се велике разлике у мишљењу. Ванфа не одобрава проглас на народ и наводи да има битних разлика између првобитног утанаћења и јучерашњег текста којим опозиција хоће да одговори краљу.

**Будимпешта.** Све резервисте и ерзац-резервисте биће од 3. (16.) марта у извесним групама наизменице позвани на 28 дана у војну службу пошто се до сад позваним ерзац резервистима не може да се попуни потребан број војске.

**Будимпешта.** Велики жупан Бистрице-насада и Солнок-добока смењен је са својег звања на своју молбу.

Прилике у Србији.

**Београд.** (Уг. кор. биро). Оловиција је отпочела у скупштини опструкцију, да би оборила владу. Смер њен изјаловиће се и разбаће се о дисциплину владине странке.

## Т р г о в и н а.

БЕЧ, 6. фебруара 1906. (Оригинални извештај са марвеног вазара на св. Марку од фирме Т. Бајић и Ђ. Остојић). На данашњем вазару је било дотерано 6304 комада мађарских и 5969 комада пољских. Свега 12273 комада.

Трговина је била чврста.

Продавало се:

Прима роба	117—121	кр. изнимно 1 <sup>2</sup> кр.
Средња	110—116	„
Лакша	96—110	„
Сремска	105—116	„ изнимно — кр.
Српска	102—112	„
Пољска	88—112	„ изнимно 114 кр.
Талијанска	100—110	„ — „

Цена је сланини 146— кр.

„ „ масти 150— кр. Све од 100 кгр.

Вашар рогате марве.

На данашњем вазару рогате марве беше дотерано свега 4296 комада, од којих беше 3809 угојених волова и 487 комада бикова и крава.

Трговина је била лабава.

Швајцарски прима	—	90—104 кр.
„ средњи	—	74—90 „
Мађарски прима	—	78—86 „
„ средњи	—	60—76 „
Лошији	—	56—62 „
Бикови	—	62—86 „

## КАО КАСИРКА

може једна чедна госпођица, која би и мању кореспонденцију имала обављати, стално место добити. — За адресу упитати код администрације „Заставе“.

# ПОЗИВ на НАРОДНУ ЗАБАВУ

коју приређује  
**ОДБОР СРБА ГРАЂАНА**  
У НОВОМЕСАДУ

на Три Јерарха 30. јануара (12. фебр.) 1906

у ПРОСТОРИЈАМА  
**ГРАНД ХОТЕЛ МАЈЕРА**  
У НОВОМЕ САДУ.

Почетак тачно у 1/28 сати у вече.

Добровољни прилози примају се са захвалношћу.

Карте се могу добити у књижари Браће М. Поповића  
и у вече на بلاгајни.

На забави свира војна музика петроварадинске  
70. пуковније а у осталим просторијама там-  
бурашки збор Лиге Грујића.

## РАСПОРЕД ЗАБАВЕ:

1. Свира војничка музика петроварадинске ц. и кр. 70. пуковније.
2. *Мокрањац*: „Хајдук Вељко“ — пева мешовити збор новосадског српског занатлијског певачког друштва „Невен“.
3. *Мокрањац*: „X. руковат“ (Са Охрида) — певају чланови „Првог београдског певачког друштва“.
4. *Српске мелодије*, свира на гласовиру гђца Зорка Мартоношка, из Новог Сада.
5. Говори: Др. Никола Ђурђевић, адвокат из Брода.
6. *Српске народне песме* — певају Срби, ратарски момци и девојке из Каменице.
7. *Ђорђе Бабић*, први српски комичар: Шаливо приказивање.
8. *Мокрањац*: „XI. руковат“ (Из Битоља) — певају чланови „Првог београдског певачког друштва“.
9. *Мокрањац*: „От му седи...“ двојев, певају Стеван Живанов и Ђорђе Гајин, чланови новосадског српског певачког друштва „Невен“.
10. *Српске народне песме* — певају Срби, ратарски момци и девојке из Каменице.
11. *Ђорђе Бабић*, први српски комичар изводи шалу.
12. *Мокрањац*: „V. руковат“, певају чланови „Првог београдског певачког друштва“.

Певачким збором чланова „Првог београдског певачког друштва“ управља Ст. Ст. Мокрањац.

Збором новосадског српског занатл. певачког друштва „Невен“ управља Ђорђе Гајин.

### Цене:

Ложа од броја 1—6 десно и 1—5 лево	К 16.—
Ложа број 7 и 8 десно и 6 и 7 лево	К 12.—
Седиште у партеру од 1—10 реда	К 3.—
Седиште у партеру од 11—20 реда и са стране	К 2.—
Седиште у партеру од 21—26 реда	К 1.40
Седиште у партеру од 27—32 реда	К 1.20
Седиште на балкону I. ред	К 1.60
Седиште на балкону II. ред	К 1.20
Стајање на балкону и у партеру	К —.80

Шпечерајска и гвожђарска трговина

## НИКОЛЕ СЕВДИЋА

у Срем. Карловци

потребује једног шегрта из добре куће.

102 1-3

За нашу помодну и мануфактурну галантеријску и беле робе

## ТРГОВИНУ

требамо 2 млађа помоћника. Првенство имају, који мађарски говоре

103 1-3

Јовановић и Петровић  
у Митровици.

## Натјечај.

На српској народној основној школи у Бос. Градишци упражњено је мјесто једне учитељице.

Дужности су: Предавање у I. разреду и обучавање женске дјеце у ручном раду. Мјесечна је плата 70 круна.

Рок је натјечају до 12. (25.) фебруара о. г. кога ће се дана избор обавити. Изабрана имаде одмах службу наступити.

Молбеницама има се приложити свједоштво о оспособљењу и евентуално свједоштво о досадањој служби на основним школама.

У Бос. Градишци, 23. јануара 1906. г.

99 1-3

Српска православна црквено-школска општина.

## ПОМОЋНИК

струке шпечерајске, који је вичан донекле и у продаји памука, може добити одмах или кроз 14 дана место код Прве српске потрошачке задруге у Вач-Фелдварцу.

Понуде са ознаком плате прама

80 2-2

Велимир Швабјанков,  
председник.

## ЗАХВАЛА.

Побожни православни Срби овога места дароваше у години 1905. своју мајку цркву овим — веће вредности — поклонима, и то: Сава Чобанин ратар, велику икону св. Арханђела Михајла у вредности 130 круна; госпођица Анкица кћи Александра Теодоровића трговца, свилени застирач за целиваћи сто у вредности 40 круна; госпођа Анка супруга Александра Теодоровића икону пресвете богородице — израђену г. Урошем Предићем из Орловата, — и сребрно кандило, обоје у вредности 800 круна.

Поменути црквени дародавцима ова црквена општина најтоплије благодари, са жељом; да их Бог поживи и другима за пример послуже.

Не мање нека је јавно изречена овде хвала и опим побожним Србима и Српкињама, који ову св. цркву поклонима — мање вредности — дариваше. као: простирачима, стихарима и т. д. којих имена ненаведосмо.

У Самошу, 24. јануара 1906.

Тоша Предић Душан Лујанов  
перовођа председник.

Димитрије Дроњак  
парох.

101 1-1

## Американске голе лозе

имадем на продају сваку количину. Цена: За „Порталис“ звану I. класа Б 13; П. кл. 8. „Мантикуло“ I. к. 10; П. к. 6. хиљаду комади коштају.

89 2 3

Алекса Мачеј и  
Сремски Карловци.

## ЖРЕБАЊЕ СРЕЋАКА

Најскорија жребања срећака одржаће се:

15. фебруара ов. г. 3% аустр. Боденкредит-срећке од год. 1880.

са главним згодитком од

К 90.000.—

24. фебруара ов. г. Угарске хипотек-срећке

са главним згодитком од

К 200.000.—

1. марта ов. г. Срећке угарског црвеног крста

са главним згодитком од

К 30.000.—

1. марта ов. г. Срећке пештанске Базилике

са главним згодитком од

К 30.000.—

1. марта ов. г. Бечке комуналне срећке

са главним згодитком од

К 300.000.—

Горње срећке могу се добити по најјефтинијој дневној цени код филијале



## Пештанске Угарске Комерцијалне Банке

У НОВОМЕ САДУ, ГОСПОДСКА УЛИЦА 12. БРОЈ

● Деоничарска главница: 35 милијона круна ●

Резервни фонд: 36 милијона круна

ФИЛИЈАЛА ПРИМА НАЛОГЕ ЗА КУПОВИНУ СРЕЋАКА

## Домовинске Штедионице

које ће се скорим пустити у промет.

Врши све берзанске налоге под најпогоднијим условима.

Све потребне обавештаје даје брзо и бесплатно.

СА ФИЛИЈАЛОМ МОЖЕ СЕ

СРПСКИ КОРЕСПОНДИРАТИ И ПРЕГОВОРЕ ВОДИТИ.

69 1-3

**ИСТИНИТИ ЧУДНОВАТИ УСПЕСИ.**

Госп. **ФРАНЦУ ВИЛХЕЛМУ**,  
апотекару, цар. и кр. дворском набављачу у Најкир-  
хену, Доња Аустрија.

Лондон  
Од дужи нив година употребљавам Ваш Вилхелмов  
антиартистични антирематици теј за чишћење крви  
који ме је једино могао ослободити од мојег јаког рема-  
тизма. Лондон, 46. Museum Street близу British Museum.

Са високоштовањем  
**Ц. Ф. Дори,**

Госп. **ФРАНЦУ ВИЛХЕЛМУ**,  
апотекару, ц. и кр. дворском набављачу, у Најкир-  
хену, Доња Аустрија.

Оросмење.  
Не могу пропустити, а да моју највећу благодарност  
Вашем Високоблагородију не изречем за припослати  
ми Вилхелмов антиартистични антирематици теј за  
чишћење крви пошто сам пуне две године боловао од  
рема-тизма на ногама, а са употребом Вашег теја за  
чишћење крви од тих се болова ослободио, који сам успех  
и до сада, а и од сада ћу публици до знања стављати.

Ваш одани Хајрих Рујестерер порезни.

Један пакет стаје 2 круне одаваде, 1 пошт. коли са 15  
пакета стаје 24 круне.

Добија се свуда у апотекама.

**БЕРБЕРСКА И ФРИЗЕРСКА РАДЊА**

**Милана Субачарова**

У ПАНЧЕВУ

потребује два старија берберско-фризерска  
помоћника, који су вични у сваком послу  
и који говоре српски, мађарски и немачки.  
Ступити могу одма. Плата стална а за-  
слуга добра

100 1-1

**ГВОЖЂАРСКА И ШПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА**

**С. МАРИЋА**

У ШИДУ

треба једног млађег помоћника који  
је тим струкама вичан, тако исто  
треба одма 2 шегрта, плату не тра-  
жи за шегрте само да буду 3 годи-  
не и да их родитељи одевају за то  
време.

98 1-2

**ТРГОВИНА**

МУШКОГ И ЖЕНОКОГ ГОТОВОГ ОДЕЛА

**Стевана Ј. Капамације**

У НОВОМ САДУ

потребује једног одраслијег шегрта на бо-  
ље куће, са платом.

79 2-3

**ТРЕВАМ**

једног ваљаног из поштене куће

**ДЕРАНА**

за шегрта у мојој касапници.

Милан Шуваков, касапин  
у Ст. Врбасу.

65 3-3

**Српска Кредитна банка**

У БРОДУ НС

прима улоге на штедњу и плаћа по  
истима

**4 1/2% ЧИСТО**

камате.

Улоге враћа без отсуза те по могућ-  
ности без икаквих трошкова.

Осим тога врши све банкарске и ко-  
мисионарске послове.

76 2-3

**Д р а ж б а.**

Дана 18. фебруара (3. марта) т. г. у 10  
сати до подне издавање се под закуп на  
три године гостиона код „Пророка“ (сада  
Кир Мита) на јавној дражби. Закупник  
стуна у посед 1. маја по нов. кал. о. г.

Локал се састоји из једанајест соба  
две кујне, подрума, коморе, качаре, шта-  
ле, шупе и пространог дворишта.

Дражбени услови могу се дознати код  
потписаног председништва.

Из седнице црквеног одбора, држане  
у Ср. Карловци 22. јануара (4 фебр.) 1906

Председништво.

90 2-2

**Падејској Задрузи**

потребан је

**ДЕЛОВОЂА**

који је вичан мешовитој роби. Потребан срп-  
ски и мађарски језик. Место је стално, плата  
добра. Ступање 1. (14.) фебруара.

Обратити се на

**Шандора Малетиног**  
Szerb-Padé, Torontál.

64 3-3

**THEE**



МАРКЕ

**Theekanne.**

ПРАВО УЖИВАЊЕ!

Само прави у пакетима са горњом  
заштитном марком. 19 4-10

Једина продаја у Новом Саду:

код  
**Браће Вагнера.**

Како је моја

**„Историја Српске Књижевности“**

сва распарчана а још једнако ми стижу силне поруке на њу решио сам се да приредим друго, поправ-  
љено издање. За који год сам приказ сазнао, набавио сам га, прочитао и основане му замекне и опаске  
усвојио, те према тому изменио, поправио, допунио и проширио градиво првог издања. Рад сам да дру-  
го издање буде што боље и потпуније, па стога молим свакога ко је опазио у првом издању што, што  
или не ваља или није тачно, да буде добар, те да ми саопшти што скорије. Друго издање одмах ће  
ући у штампу и свакако ћу настојати, да то издање изађе што пре, најдуже до почетка школске го-  
дине 1906/7. Имам на уму, да то друго издање буде што популарније написано, како би се њим могли  
користити што шири кругови нашега народа, а удесићу га тако, да буде илустровано ликовима наших  
књижевника. Цену ћу му одредити, кад буде готово те будем могао тачно срачунати, шта ме је стало.

Уједно јављам овом приликом, да сам још јесенас дао у штампу прву књигу свога „Штива  
уз историју српске књижевности“, које је Високославни Патронат српске велике гимназије новосадске  
усвојио за обавезан уџбеник у тој гимназији и којем је Високо краљевско угарско министарство бого-  
часта и јавне наставе дозвонило новчану потпору. Та прва књига, у којој су примери старог словен-  
ског и српског језика, дубровачко-далматинске књижевности, књижевнога рада у Босни, међу Кајкв-  
цима и у Славонији у XVI, XVII. и XVIII. веку и новије српске књижевности до Бранка и Даничића,  
изнеће преко тридесет штампаних табака а биће за кратко време готова. Тој књизи ће цена бити  
5 Круна а моћиће се добити у мене. Поруке са стране обављају уз поштанско поузеће а на мој трошак.

Кад буде готова прва књига „Штива уз историју српске књижевности“, даћу у штампу и  
другу, која ће такођер изнети преко тридесет штампаних табака а у којој ће бити примери нове и  
најновије српске књижевности од Бранка и Даничића до наших дана.

У Новом Саду, месеца јануара 1906.

70 1-3

Јован Грчић.

Од 1. маја 1906. налазиће се моја радња у  
кући шпаркасе г. Франца И. Л. директора.



**ВАЖНО**  
**ЗА СВЕКРОВЕ.**

Услед премештаја своје радње решио  
сам се да од 1. фебруара 1906. до 1. маја  
1906. знатно спустим цену на сву св-  
ју робу, а особито на свилу за садању  
сезону за свекрове коју имадем у врло  
великом избору и нарочито обраћам па-  
жњу цењеном грађанству у месту и са  
стране, јер ће код мене најбоље и нај-  
јефтиније паварити.

С особитим поштовањем

**Живојин Терзин**

код „Баче свирца“

у Вел. Бечкереку.

76 2-6

Од 1. маја 1906. налазиће се моја радња у  
кући шпаркасе г. Франца И. Л. директора.

**ПСЕРХОФЕРОВЕ-ПИЛУЛЕ**

само праве са црвеним насловом „J. PSERHOFFER“

Од времена цара Јосифа, дакле дужи од 120 година су ове пилуле познате као најстарије  
кућевно средство за чишћење а које дјејствује без бола, те од многих лекара журно препоручене  
код свију последица хрђавог варења и затвора, као сметње циркулације жучи, болова црне  
цигериде, ветрова шуљева, малаксалости утробе итд., а са својих особитих својстава што чисте  
крв, препоручују се код малокрвности, нервозне главобоље, бледеће итд.

1 кутијица са 15 пилула 42 потуре — 1 роља са 6 кутијица 2 К 10 пот.

Кад се новац у напред пошље коштају са плаћеном поштарином

1 роља 2 К 60 пот. 4 роље 8 К 90 пот.

2 роље 4 К 70 пот. 5 роље 10 К 50 пот.

3 роље 6 К 80 пот. 10 роље 18 К 50 пот.

1183 11-20

ЈЕДИНИ ПРОИЗВАЂАЧ

**J. PSERHOFFER'S APOTHEKE**

WIEN, I, Singerstrasse № 15.

# РУМСКА ШТЕДИОНИЦА.

## ПОЗИВ.

Г. г. деоничари Румске штедионице позивају се овим учтиво, да изводе доћи у четвртак 2. (15.) фебруара ове године у

### XXXIII. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

која ће се држати у 2 сата после подне у заводским просторијама са овим

#### ДНЕВНИМ РЕДОМ:

1. Избор двојице деоничара за оверовљење скупштинског записника.
2. Извештај управе и надзорног одбора за прошлу годину, полагање рачуна са предлогом о подели чисте добити.
3. Давање разрешнице управи и надзорном одбору за прошлу пословну годину.
4. Избор три члана и једног заменика у надзорни одбор за текућу пословну годину.
5. Предлози појединих деоничара, који су у смислу чл. 28. наших статута поднесени.

Рума, 10. јануара 1906. године.

УПРАВА.

### РАЧУН БИЛАНСЕ

Дугује			ПОТРАЖУЈЕ		
И М О В И Н А:			Д У Г:		
	круна	пот.		круна	пот.
Готовина у благајни . . . . .	К 25.672-20		Деоничка главница: 300 деоница а К 600.— ном. . . . .	180.800	—
код фил. аустро-угарске банке . . . . .	К 1.485-57		Резервни фонд . . . . .	83.500	—
код поштанске штедионице . . . . .	К 2.253-84	29.411 61	Пензионни фонд заводског о собља . . . . .	23.506	91
Менице (4171 ком.) . . . . .		1.557.468 90	Улови . . . . .	1.405.384	49
Зајам на некретнине . . . . .		233.631 50	Ресконт . . . . .	148.434	—
Зајам на ручни залог . . . . .		6.477 —	Преносне камате . . . . .	К 19.808-08	
Вредносни папири: К 60.000 ном. 4% заложница аустро-угарске банке . . . . .	К 60.723.—		Преносне ставке . . . . .	„ 2.821-25	22.629 33
200 ком. деоница Српске банке, Загреб а К 68.—	К 13.600.—		Три веровника . . . . .		3.244 72
8 ком. деоница трговачке банке и штедионице у Мостару а К 163.—	К 1.230.—		Пренос добитка из 1904. год. К 8.000.—		
3 ком. деоница централне банке ческих штедионица а К 410 . . . . .	К 1.304.—	76.857 —	<b>Чиста добит</b> . . . . .	К 48.692-75	56.692 75
Заводска кућа бр. 131. . . . .		16.860 46			
Разне валуте, купони и т. д. . . . .		602 91			
Потраживања у тек. рачуну код горњих завода . . . . .		982 79			
Три дужника . . . . .		1.100 03			
		<b>1.923.392 20</b>		<b>1.923.392 20</b>	

### РАЧУН ШТЕТЕ И ДОБИТИ

Дугује			ПОТРАЖУЈЕ		
РАСХОДИ:			ПРИХОДИ:		
	круна	пот.		круна	пот.
Камате од улога . . . . .	К 59.340-47		Камате есконттованих меница . . . . .	К 128.352-52	
Камате од реесконта и преносне камате. . . . .	К 12.822-67	72.163 14	Камате од зајма на некретнине „ . . . . .	16.653-97	
Надзорном одбору за 1905. год. и награда . . . . .		1.700 —	Камате од зајма на ручни залог „ . . . . .	416-09	145.422 58
Порез и општински прирез . . . . .	К 9.344-91		Камате вредносних папира: од деон. Српске банке . . . . .	800.—	
10% порез на камате од улога „ . . . . .	4.595-20	13.940 11	Камате од заложница аустро-уг. банке (просте од пореза) К . . . . .	2.400.—	3.200 —
Плата званичника . . . . .		10.360 —	Кирија заводске куће . . . . .		380 —
Дневница управи . . . . .		4.836 —	Разне пристојбе, провизије итд. . . . .		6.538 06
Административни трошкови . . . . .		3.848 64			
<b>Чиста добит</b> . . . . .		<b>48.692 75</b>			
		<b>155.540 64</b>		<b>155.540 64</b>	

Рума 31. децембра 1905.

Душан Поповић с. р.  
пословођа.

У П Р А В А:

Павле Андријевић с. р.

Јован Ст Дудић с. р.

Јован А. Ђуричић с. р.

Ђока Жигић с. р.

Емил Кокић с. р.

Јефта Остојић с. р.

Ф. Ристер с. р.

Ђура Стајић с. р.

Са главним и осталим помоћним књигама сравњено и у потпуном реду пронађено.

Рума 13. јануара 1906.

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Александар Ј. Ђуричић с. р.

инж. Јован Татић с. р.

Јован Ј. Остојић с. р.

48 1-3